

Оцінка інфляції за червень 2017 року

У червні 2017 року споживча інфляція очікувано прискорилася і становила 15.6% р/р (13.5% р/р у травні). За місяць індекс споживчих цін зріс на 1.6%.

Фактична інфляція була вищою, ніж за оцінками Національного банку. Це пов'язано насамперед з більш швидким, ніж очікувалося, зростанням цін на сирі продукти харчування, а також збереженням посиленого впливу адміністративних факторів. Водночас фундаментальний інфляційний тиск залишався помірним, загалом відповідаючи очікуванням НБУ.

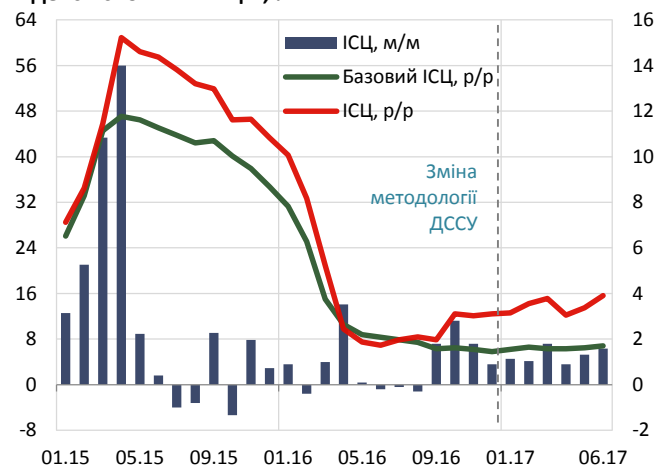
Базова інфляція у червні незначно прискорилася до 6.8% р/р (у місячному вимірі становила 0.2%). Прискорення базової інфляції пояснюється подальшим зростанням тарифів на послуги з утримання будинків та прибудинкових територій високими темпами (на 39.9% р/р), а також впливом вторинних ефектів від підвищення цін на сирі продукти. Останнє зумовило прискорення зростання цін на продукти харчування з високим ступенем обробки (до 8.4% р/р). Також на тлі збільшення виробничих витрат, у тому числі на оплату праці, прискорилася зростання цін на послуги, які входять до показника базової інфляції (послуги закладів з охорони здоров'я, відпочинку та культури, ресторанів та готелів, перукарень). Разом з тим зниження інфляційних очікувань на тлі посилення курсу гривні до долара США утримувало ціни на імпортовані товари практично незмінними та сприяло сповільненню зростання цін на одяг та взуття (до 2.1% р/р).

Зростання цін на сирі продовольчі товари очікувано продовжило прискорюватися, однак темпи зростання (23.6% р/р та 7.2% м/м) перевищили наші очікування. Насамперед пришвидшилося зростання цін на овочі та фрукти (відповідно до 40.7% та 29.0% р/р). Крім втрати частини врожаю (зокрема полуниці) унаслідок несприятливих погодних умов, динаміка цін на плодоовочеву продукцію продовжила відображати зміни методології обрахунку ІСЦ, запроваджені ДССУ з початку 2017 року. Зокрема, якщо раніше одним з основних методів розрахунків цін на таку продукцію був метод середньозважених цін (коли ціни на продукцію різних сезонів зважувалися на частку їх реалізації), то відтепер реєструються ціни тих товарів, які переважають на ринку у відповідні періоди року. Як наслідок, змінилося відображення сезонного чинника для плодоовочевої продукції – зокрема ціни відчутно зростатимуть саме в ті місяці, коли з'являється рання продукція (зокрема у травні-червні) чи надходить продукція імпортного походження. І навпаки ціни знижуватимуться суттєвіше з масовою появою продукції вітчизняного виробництва.

Крім того, зростання цін на м'ясо та молоко в річному вимірі (відповідно до 20.5% та 26.9%) продовжувало прискорюватися внаслідок вищих світових цін та значних обсягів експорту. Також у червні очікувано відновилося подорожчання яєць (на 3.3% р/р) на тлі поступового скасування обмежень на експорт продукції птахівництва до окремих країн. Водночас прискорилася падіння цін на крупи гречані на тлі значної пропозиції цього товару.

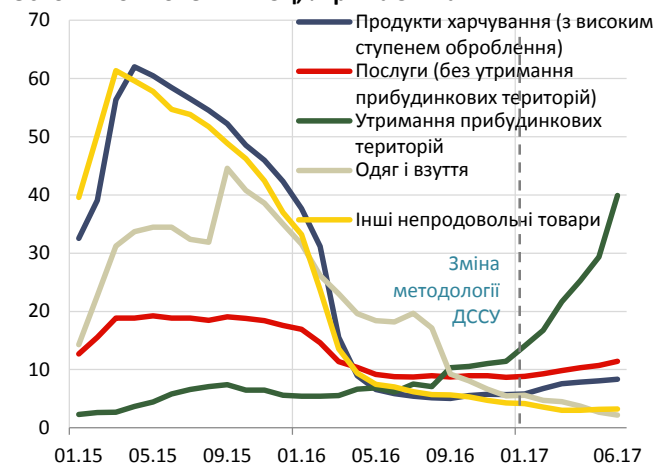
Зростання цін та тарифів, що регулюються адміністративно, прискорилося до 28.8% р/р (зросли на 1.3% м/м). Це відбулося

Індекси споживчих цін, %

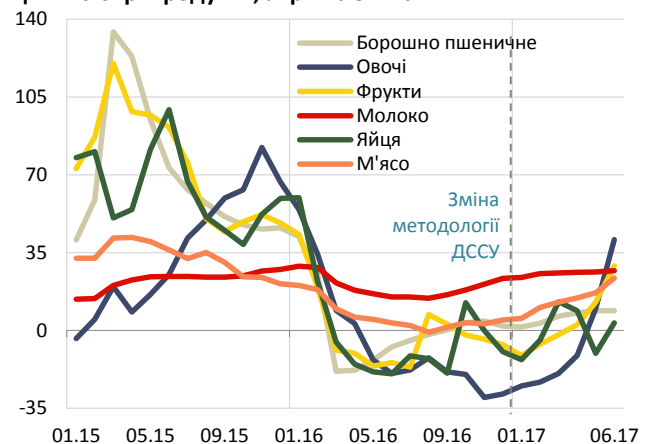
Джерело: ДССУ.

Основні компоненти БІСЦ, % річна зміна

Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

Ціни на сирі продукти, % річна зміна

Джерело: ДССУ.

насамперед унаслідок відображення залишку від підвищення тарифів на холодну воду та водовідведення в травні. У червні прискорилося зростання вартості транспортних послуг до 17.5% р/р (з 16.6% р/р у травні). Зокрема збільшилися темпи зростання тарифів на проїзд у міському транспорті за рахунок їх корекції в окремих містах унаслідок збільшення собівартості з початку року. Крім того, прискорилося зростання вартості авіаперевезень на тлі зростання попиту на ці послуги. Також тривало прискорення зростання цін на тютюнові вироби (до 43.7% р/р порівняно з 40.8% р/р у травні) у зв'язку із збереженням проблем із дистрибуцією. Водночас продовжувало уповільнюватися зростання цін на алкогольні напої.

Ціни на паливо, як і очікувалось, сповільнили зростання до 11.5% р/р (знизилися на 1.0% м/м) на тлі здешевлення нафти в попередні місяці та сприятливої ситуації на валютному ринку.

У червні 2017 року тривало сповільнення зростання індексу цін виробників до 26.3% р/р (з 27.1% р/р у травні). У місячному вимірі ціни знизилися на 0.6%. Як і в попередні місяці, динаміка індексу цін виробників визначалася насамперед впливом цінових тенденцій на світових товарних ринках. Зокрема, тривало суттєве сповільнення річних темпів зростання цін у добуванні металевих руд (до 27.7%), зумовлене зниженням світових цін на залізну руду, а також сповільнилося зростання цін у добуванні сирової нафти і природного газу (до 8.9% р/р) під впливом незначного зниження світових цін на нафту. Як наслідок, темпи зростання цін у добувній промисловості і далі уповільнювалися до 30.5% р/р (з 32.4% р/р у травні).

Ці тенденції позначилися і на наступних ланках виробничого процесу, зокрема тривало уповільнення зростання цін у металургійному виробництві (до 20.8% р/р з 28.9% р/р у травні), виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення (до 70.0% р/р з 79.5% р/р у травні).

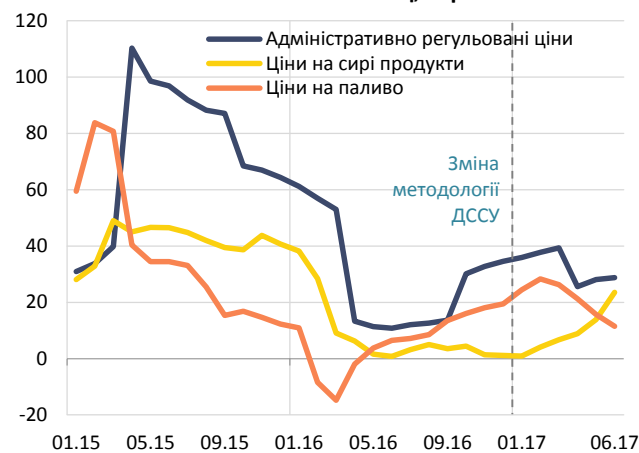
Темпи зростання цін у харчовій промисловості майже не змінилися (16.5% р/р порівняно з 16.9% у травні), однак динаміка в розрізі окремих галузей була різноспрямованою. Зокрема знизилися темпи зростання цін у виробництві напоїв, у тому числі за рахунок уповільнення зростання цін на спирт етиловий. Водночас суттєво прискорилося зростання цін у виробництві м'яса та м'ясних продуктів (до 24.7% р/р) і молочних продуктів (до 28.1% р/р) на тлі інтенсивного експорту та зростання світових цін. Темпи зростання цін у виробництві хліба, хлібобулочних та борошняних виробів залишилися незмінними.

Незважаючи на зниження світових цін на добрива та енергоресурси, зростання цін у хімічній промисловості України прискорилося до 12.7% у річному вимірі внаслідок відновлення антидемпінгових мит на азотні добрива з Російської Федерації.

Прискорилося зростання цін у виготовленні виробів із деревини та виробництві паперу, а також у текстильному виробництві на тлі збільшення виробничих витрат, у тому числі на оплату праці.

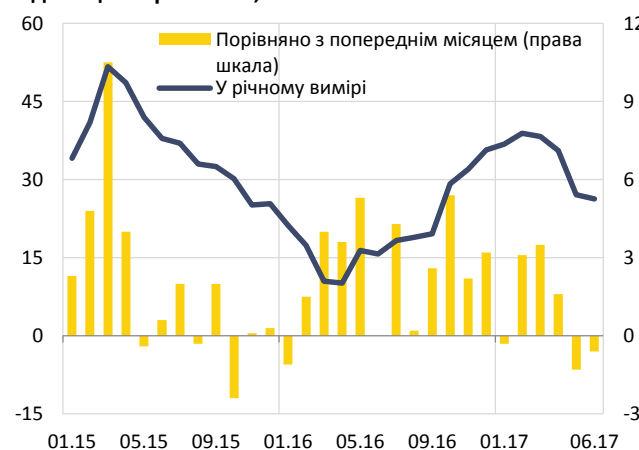
Зростання цін у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиціонованого повітря прискорилося до 42.5% р/р у червні (з 37.9% р/р у травні). Це відбулося насамперед за рахунок збільшення частки теплових електростанцій у генерації електроенергії, у тому числі у зв'язку з відновленням роботи деяких із них після вимушених простоїв.

Основні компоненти небазового ІСЦ, % річна зміна

Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ.

Ціни в окремих галузях промисловості, % річна зміна

Джерело: ДССУ.

Зміна цінних індексів ІСЦ та ІЦВ у 2015 – 2017 роках										
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)										
	частка ІСЦ для 2017 року, %	у річному вимірі, %								зміна за червень 2017 року, %
		2015 рік	2016 рік	2017 рік** †						
				січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	
Індекс споживчих цін	100.0	43.3	12.4	12.6	14.2	15.1	12.2	13.5	15.6	1.6
Базова інфляція	57.4	34.7	5.8	6.2	6.6	6.3	6.3	6.5	6.8	0.2
Небазова інфляція *	42.6	49.7	17.5	17.9	20.8	22.8	17.7	20.7	25.0	3.4
сирі продукти	19.0	40.7	1.2	1.0	4.1	6.7	8.9	13.8	23.6	7.2
адміністративно регульовані тарифи та ціни	18.6	64.4	34.6	35.9	37.8	39.3	25.6	28.1	28.8	1.3
паливо	5.0	12.5	19.5	24.5	28.4	26.3	21.3	15.7	11.5	-1.0
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)										
Продукти харчування та безалкогольні напої	41.8	41.5	3.3	3.0	5.3	7.2	8.3	10.6	15.0	3.3
Алкогольні напої, тютюнові вироби	7.9	22.7	22.5	26.3	30.2	30.2	28.3	27.5	27.4	2.6
Одяг і взуття	5.4	35.0	5.5	5.6	4.7	4.5	3.7	2.7	2.1	-2.5
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива, у т. ч.:	7.5	103.0	47.2	46.6	46.5	49.5	25.1	28.6	29.2	0.5
утримання будинків та прибудинкових територій	0.5	5.4	11.5	14.1	16.8	21.7	25.3	29.3	39.9	8.9
водопостачання	0.3	23.0	42.1	26.7	24.7	24.1	27.3	37.1	40.0	2.6
гаряча вода	0.2	55.8	82.9	82.9	83.2	83.3	83.3	83.0	82.9	0.0
природний газ	2.1	273.0	42.0	42.0	42.0	42.0	-4.3	0.9	1.0	0.1
центральне опалення	1.2	78.7	89.3	89.7	90.1	90.2	90.2	90.2	90.2	0.0
електроенергія	1.0	66.9	60.0	60.0	60.0	63.7	63.7	63.7	63.7	0.0
Транспорт	12.1	20.4	11.4	14.9	17.2	16.8	15.7	13.1	11.5	-0.2
Зв'язок	3.2	7.0	4.0	4.1	4.6	7.1	9.4	9.4	9.4	0.0
Освіта	1.6	24.2	13.7	12.1	11.5	10.7	10.3	9.7	8.9	0.4
Окремі компоненти ІЦВ										
	частка ІЦВ для 2017 року, %***	у річному вимірі, %								зміна за червень 2017 року, %
		2015 рік	2016 рік	2017 рік						
				січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	
Індекс цін виробників	100.0	25.4	35.7	36.8	38.9	38.3	35.6	27.1	26.3	-0.6
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	13.2	17.6	85.1	109.1	101.0	94.7	75.7	32.4	30.5	-3.4
Добування кам'яного вугілля	2.4	-0.8	40.4	43.5	21.0	20.5	35.4	37.1	49.8	0.4
Добування сировини нафти та природного газу	4.7	120.3	76.5	123.8	116.2	88.3	94.1	12.0	8.9	-1.7
Добування металевих руд	5.1	-8.9	107.2	135.2	138.5	142.6	87.0	35.9	27.7	-7.4
Переробна промисловість	65.1	23.8	22.6	25.6	28.9	27.5	25.4	21.1	18.7	-0.5
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	21.8	36.4	16.2	16.4	16.7	16.6	16.3	16.9	16.5	-0.1
Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	3.4	4.7	61.7	79.9	103.3	80.6	84.1	79.5	70.0	-3.0
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	3.2	24.2	-1.4	4.5	10.9	12.5	14.5	12.4	12.7	-0.5
Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.4	31.5	8.5	8.3	9.2	9.0	9.0	9.0	8.7	0.4
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	5.2	29.6	9.5	10.6	11.7	12.2	11.2	11.7	11.5	0.3
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування	17.3	12.4	41.8	49.9	57.0	54.0	45.5	28.9	20.8	-1.5
Виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.2	15.5	11.4	9.1	15.4	14.5	16.1	14.2	14.2	-2.2
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	21.8	33.2	51.5	37.1	38.7	42.6	44.2	37.9	42.5	0.3

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ, уточнені дані. Сума внесків компонентів ІСЦ може відрізнятися від загального ІСЦ за рахунок застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Із січня 2017 року змінено методологію розрахунку індексів споживчих цін. Детальніша інформація на сайті ДССУ.

*** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на основі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2016 рік.

† Зміна цін за окремими компонентами споживчого кошика згідно з класифікацією НБУ на підставі даних ДССУ уточнена через перегляд методології розрахунку вагових коефіцієнтів.